

กระทู้ถามที่ ๘๗๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาและสถานการณ์ในปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้เกิดความสับสนและเสียหายอันเนื่องมาจากความไม่แน่ชัดในนโยบายของรัฐบาลที่จะทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยไปในทิศทางและลักษณะใด จะยุบหรือไม่ยุบองค์กรปกครองทั้ง ๒ รูปแบบ ซึ่งสิ่งที่สำคัญคือรัฐจะต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งหากพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ระบุว่า กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่เกี่ยวกับ “การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน” แต่การดำเนินนโยบายตามที่กำลังดำเนินอยู่มีความเสี่ยงที่จะถูกมองว่าเป็นการทำลายการปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นได้ ซึ่งการที่จะส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ก็อาจจะเลือกการลดบทบาทของการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ด้วยการยุบตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด และให้นายกองค์กรบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด และยังมีองค์กรบริหารส่วนตำบลคงอยู่ตามเดิมโดยจะต้องส่งเสริมให้มีการกำหนดแผนพัฒนาตำบลให้สอดคล้อง และสอดคล้องกับเทศบาลในเขตพื้นที่จังหวัดเพื่อให้เป็นแผนพัฒนาจังหวัดที่มีทิศทางเดียวกัน ก็มีความเป็นไปได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอรูปแบบในการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศ ได้ร่วมตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๘๗๔ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

ข้าพเจ้า นายโกกิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจทางการเมือง และการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร ขอทราบ
รายละเอียด

คำตอบข้อ ๑ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

มาตรการดำเนินการ

๑. กระทรวงมหาดไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจทางการเมืองทุกระดับ ให้สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๓ รูปแบบนี้จะมีพื้นที่และภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามอำนาจ
หน้าที่ในการบริการสาธารณะให้กับประชาชนครอบคลุมเกือบทั้งประเทศ และในการเปิดโอกาสให้ประชาชน
ได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจทางการเมือง นั้น กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าในการได้มาซึ่งผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้หากให้ประชาชนได้มีโอกาสเลือกผู้บริหารที่มีความเข้มแข็งมาปฏิบัติงาน
จะมีส่วนทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีโอกาสพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานได้อย่างมี
ศักยภาพเพิ่มขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวม ๓ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราช
บัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ มีหลักการสาระสำคัญที่สอดคล้องกัน
คือ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ปัจจุบันกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ
ได้มีผลใช้บังคับแล้วโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีผล
ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖
และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีผลบังคับใช้
ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ จึงเห็นได้ว่าในระยะยาวต่อไปผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้ง

โดยตรงจากประชาชน จะต้องรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ตามแนวนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน ไม่เช่นนั้นแล้วอาจถูกถอดถอนโดยประชาชนหรือไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้กลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่อีก

๒. สำหรับโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยทั้ง ๓ รูปแบบที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีประชากรไม่ถึงสองพันคนจะต้องถูกยุบรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ทั้งนี้ ในการยุบรวมจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน ตามมาตรา ๔๑ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีขนาดที่เหมาะสม และมีความคุ้มค่าในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามสัดส่วนงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ นอกจากนี้ หากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมืองใด ที่เห็นว่าท้องถิ่นของตนเองมีสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้น สมควรที่จะปรับปรุงเชิงโครงสร้างให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตพื้นที่นั้นๆ เช่น การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง และการยกฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร ก็สามารถดำเนินการได้โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการตามขั้นตอน จัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นกฎหมายมีผลใช้บังคับและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นได้

คำถามข้อ ๒ กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอรูปแบบในการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองในระดับท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศได้ร่วมตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๒ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

มาตรการดำเนินการ

๑. กระทรวงมหาดไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้กำหนดไว้เป็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงด้านการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่เน้นให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการปกครองตนเองและการกำกับดูแลการบริหารงานและการตัดสินใจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติโดยการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าไปมีส่วนร่วมตามกระบวนการจัดทำประชาพิจารณ์หรือประชาคมติ

๒. การดำเนินการในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการศึกษาวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาผู้แทนราษฎร ที่ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป นักวิชาการ ผู้บริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่นอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยก็ได้ติดตามข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชนต่อการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาโดยตลอด และนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๓ ฉบับ ที่ได้กล่าวถึงมาแล้ว อย่างไรก็ตามประชาชนทุกท่านสามารถที่จะเสนอปัญหาข้อคิดเห็น คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ หรือการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โดยผ่านทางเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.Thailocaladmin.go.th ซึ่งกระทรวงมหาดไทยยินดีที่จะรับฟังและนำไปปรับใช้เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง